

صفحه نخست (/) « ضحاک زمان ما خونخوارتر است

+1

رای دهید

نظر کاربران

-

وقتی اسطوره به واقعیت و خبر تبدیل می‌شود

س.روزبه - کیهان لندن (<https://kayhan.london/fa>)

شاهنامه تنها دفتر افسانه‌ها نیست. این کتاب آینه‌ای است که هر بار جامعه‌ای زیر فشار «عادت به مرگ» می‌رود، دوباره روشن می‌شود. فردوسی ضحاک را نه صرفاً یک پادشاه، بلکه یک «دستگاه» می‌سازد؛ سیستمی که حقیقت را پنهان می‌کند، زبان را به نجوا می‌اندازد و مرگ را به یک برنامه اداری تبدیل می‌کند. به همین دلیل است که بسیاری

از بیت‌های او امروز فراتر از ادبیات، شبیه به گزارش‌های روزانه خوانده می‌شوند.

جامعه‌ای که خیر در آن نجوا می‌شود

فردوسی نخستین نشانه ضحاک‌زدگی را در فروپاشی اخلاق عمومی و جابه‌جایی ارزش‌ها می‌بیند. در این فضا، حقیقت از میدان شهر به لایه‌های پنهان رانده می‌شود:

نهان گشت کردار فرزنانگان

پراگنده شد کام دیوانگان

هنر خوار شد جادویی ارجمند

نهان راستی آشکارا گزند

شده بر بدی دست دیوان دراز

به نیکی نرفتی سخن جز به راز

این «راز» فقط یک سکوت سیاسی ساده نیست. این نقطه‌ای است که کمک به یک مجروح، روایت یک حقیقت یا حتی سوگواری برای عزیزان هزینه امنیتی پیدا می‌کند. در چنین وضعیتی، خیر از خیابان به زیرزمین کوچ می‌کند و جامعه به جای گفت‌وگو، به نجوا پناه می‌برد.

مرگ روال‌مند: جنایت در لباس ضرورت

ضحاک در شاهنامه با عدد آغاز نمی‌شود بلکه با «تکرار» هویت می‌یابد. قتل در دستگاه او یک استثنا نیست، بلکه آیینی روزانه برای بقای قدرت است:

چنان بد که هر شب دو مرد جوان
چه کهنتر چه از تخمه پهلوان
خورشگر ببردی به ایوان شاه
همی ساختی راه درمان شاه
بکشتی و مغزش بپرداختی
مر آن اژدها را خورش ساختی

عبارت «هر شب» نشان‌دهنده سیستمی است که جنایت را عادی‌سازی کرده است. «درمان ضحاک» نیز توجیهی است که دستگاه برای ضرورت این کشتار ارائه می‌دهد.

👉 مطالب بیشتر در کیهان لندن (<https://kayhan.london/fa>)

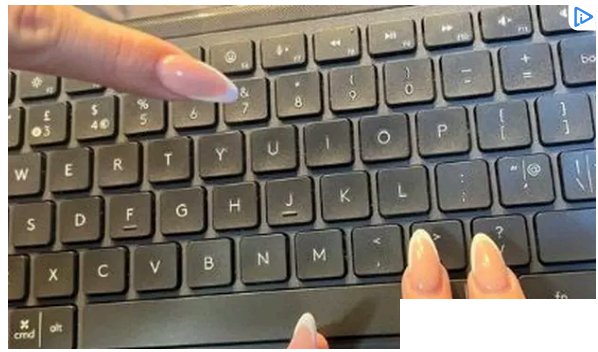
در روایت امروز، برخی منابع رسانه‌ای و برآوردهای منتشرشده از سوی نهادهای خارج از کشور، شمار کشته‌شدگان اعتراضات دی ۱۴۰۴ را بسیار بالا توصیف کرده‌اند؛ از جمله برآوردی که از رقم دست‌کم ۳۶۵۰۰ نفر سخن گفته است. با توجه به قطع ارتباطات و محدودیت دسترسی خبرنگاران مستقل، راستی‌آزمایی دقیق این اعداد دشوار است؛ اما نفس اختلاف آمارها و تاریکی اطلاعاتی، خود نشانه همان فضای ضحاکي است که حقیقت را به سایه می‌راند.

ارمایل و گرمایل: وقتی نجات هم مخفیانه است

فردوسی حتی از دستکاری آمار و پنهان‌کاری جان‌باختگان پرده برمی‌دارد. ارمایل و گرمایل برای نجات جان نیمی از قربانیان، چاره‌ای تلخ می‌جویند تا دستگاه گمان‌کند برنامه دقیق پیش می‌رود:

برون کرد مغز سر گوسفند
بیامیخت با مغز آن ارجمند
یکی را به جان داد زنهار و گفت
نگر تا بیاری سر اندر نهفت

این نجات‌یافتگان باید «ناشناخته» بمانند و به دشت و کوه رانده شوند تا تعدادشان فاش نشود. امروز نیز، بنا بر گزارش‌ها و روایت‌های منتشرشده، بخش بزرگی از حقیقت در سایه می‌ماند؛ خانواده‌هایی که جرئت روایت ندارند، مجروحانی که از بیم بازداشت به درمانگاه نمی‌روند و کشته‌هایی که در آمار رسمی جایی نمی‌یابند. ارمایل و گرمایل‌های مدرن در سکوت، بقا را جست‌وجو می‌کنند.

Every Laptop Can Be Hacked Most Users Didn't Know

Securitytipsonline.com

کارمندان خشونت: چهره اجرایی دستگاه

عاملان میانی که فرمان قتل را اجرا می‌کنند نیز در شاهنامه حضور دارند:

از آن روزبانان مردم‌کشان
گرفته دو مرد جوان را کشان

این تصویر «ماموران خشونت» است. در هر دستگاه ضحاک، کسانی هستند که می‌برند و می‌کشند و نام آن را «ماموریت» می‌گذارند. تفاوت زمانه‌ها تنها در ابزار است، اما ماهیت مردم‌کشی ثابت می‌ماند.

ضحاکِ عددها: تقویم مرگ

فردوسی برای نشان دادن عمق فاجعه، به «هر شب دو قربانی» بسنده می‌کند؛ عددی که در خیال هزار سال پیش، اوج قساوت بود. اما وقتی به کارنامه چند دهه اخیر نگاه می‌کنیم، برخی برآوردهای منتشرشده از سوی منابع حقوق بشری و رسانه‌های خارج از کشور، از ده‌ها هزار جان‌باخته در مقاطع مختلف سخن می‌گویند. هرچند این ارقام محل مناقشه‌اند و در غیاب دسترسی آزاد به اطلاعات نمی‌توان به جمع‌بندی قطعی رسید، اما حتی همین گستره اختلاف، تصویر «ماشین مرگ» را به ذهن متبادر می‌کند.

اگر ضحاک برای مارهایش دو قربانی می‌خواست، روایت‌های امروز از دستگاهی سخن می‌گویند که مرگ را در قالب احکام اداری، زندان‌های گسترده و اعدام‌های مکرر سامان می‌دهد. وقتی اعدام به خبر روزمره تبدیل می‌شود، جامعه دوباره وارد منطق «هر شب» می‌شود؛ مرگ صاحب تقویم می‌شود و این تقویم، پیش از آنکه ابزار عدالت باشد، ابزار تولید ترس است.

عبور تیغ از مرز اخلاق

فردوسی در داستان سیاوش تصویری عریان از فروپاشی مرزهای اخلاقی ارائه می‌دهد:

همی سر بریدند برنا و پیر
زن و کودک خرد کردند اسیر

گزارش‌های منتشرشده از سوی برخی رسانه‌ها و نهادهای حقوق بشری نیز از کشته‌شدن نوجوانان و دانش‌آموزان در جریان اعتراضات سخن گفته‌اند؛ آماري که بسته به منبع، متفاوت است. فارغ از عدد دقیق، ورود کودکان به روایت سرکوب، نشانه عبور دستگاه قدرت از مرزهای بنیادین اخلاقی است.

بیمارستان و بازگشت ترس به اتاق درمان

بر پایه گزارش‌های بین‌المللی و اظهارات کارشناسان حقوق بشر، مواردی از بازداشت یا فشار بر مجروحان در مراکز درمانی گزارش شده است؛ موضوعی که موجب هراس عمومی و خودداری برخی از مراجعه به بیمارستان‌ها شده است. وقتی اتاق درمان به میدان ترس بدل شود، همان بیت فردوسی معنا می‌یابد: «به نیکی نرفتی سخن جز به راز». در این فضا، حتی درمان نیز رنگ پنهان‌کاری می‌گیرد.

از نان فردا تا دادخواهی

پاسخ فردوسی به این چرخه، در چهره کاوه آهنگر متجلی می‌شود:

یکی بی‌زیان مرد آهنگر
ز شاه آتش آید همی بر سرم
که گر هفت کشور به شاهی تو راست
چرا رنج و سختی همه بهر ماست
که مارانت را مغز فرزند من
همی داد باید ز هر انجمن

در اینجا خانواده دیگر فقط سوگوار نیست؛ به دادخواه بدل می‌شود. در سوی دیگر، فردوسی از «محضر» یا طومار تأییدیه‌ای سخن می‌گوید که از مردم برای مشروعیت‌بخشی گرفته می‌شود. در هر زمانه‌ای، سازوکارهای فشار و نمایش مشروعیت می‌توانند به اشکال مختلف تکرار شوند.

لحظه بریدن طومار

نباشم بدین محضر اندر گوا
نه هرگز براندیشم از پادشا
خروشید و برجست لرزان ز جای
بدرّید و بسپرد محضر به پای

این لحظه، پایان مشروعیتِ ساختگی است؛ گذار از «راز» به «داد».

فرجام

چو کاوه برون شد ز درگاه شاه
برو انجمن گشت بازارگاه
همی بر خروشید و فریاد خواند
جهان را سراسر سوی داد خواند

ضحاک تنها کسی نیست که می‌کشد؛ او ساختاری است که حقیقت را پنهان می‌کند و از مردم امضای تسلیم می‌گیرد. اما وقتی عده‌ها—even اگر محل اختلاف باشند-نام‌ها و روایت‌ها ثبت می‌شوند، یعنی حافظه زنده است. همین حافظه، نخستین گام عبور از ترس و رسیدن به همبستگی است.

قسمت بعد، به تحلیل نمادین «فریدون» و چگونگی شکل‌گیری هسته‌های مقاومت مردمی در برابر این دستگاه خواهیم پرداخت.

س.روزبه

+1
رای دهید
-

Sponsored

Surgeons: Easy Method Alleviates Tinnitus — Stop Doing This

Vital Care World

[Learn More](#)

Severe Tinnitus Has Been Linked to a Common Habit.

Vital Care World

[Learn More](#)

Struggling with your prostate? Stop doing this in the evening!

Golden Tree

Cardiologist Warns: "If You Have a Beer Belly, Do This Daily"

Health Expert GT

Cardiologists: 'Beer Belly? Do This Every Morning'

Health Expert GT

If You Have Belly Fat, Do This Every Day

Hepaliv

[Learn More](#)

by Taboola

شما چه فکر میکنید؟

10 پاسخ

مخالفم

عجیب بود

ناراحت شدم

عصبانی شدم

خندیدم

موافقم

0 امتیاز

0.0 ★★★★★

ورود 1

۱ دیدگاه

امتیاز و دیدگاه ★★★★★

به گفتگو بپیوند...

G

یا ثبت نام در DISQUS ?

ورود با

نام

این مقاله را دوست دارید؟

برای دریافت اخبار فوری در گویا نیوز مشترک شوید

مشترک شوید

آدرس ایمیل را وارد کنید

این پیام را مخفی کن

قدیمی ترین تازه ترین برترین

به اشتراک گذاری

1 ♥

۱

Tirdad Hakhamaneshi

۶ ماه پیش

بدون توهین به هموطنان عرب زبان ما که ایرانی هستند: خامنه ای و ضحاک هر دو از یک نسل تازی هستند. برای همین این حکومت 40000 نفر رو میکشه بعد هنوز برای عمام حسین هیئت و نوحه میگزاره.

باید بفهمیم که دین ما عسلام نیست، آیین ما زرتشتی است.

0 پاسخ 0

از اطلاعات من استفاده تجاری نشود

حریم خصوصی

مشترک شوید

Privacy

مطلب قبلی...

متاسفم اما آینده خوبی برای ایران متصور نیستم (<https://news.gooya.com/2026/02/post-106539.php>)

مطلب بعدی...

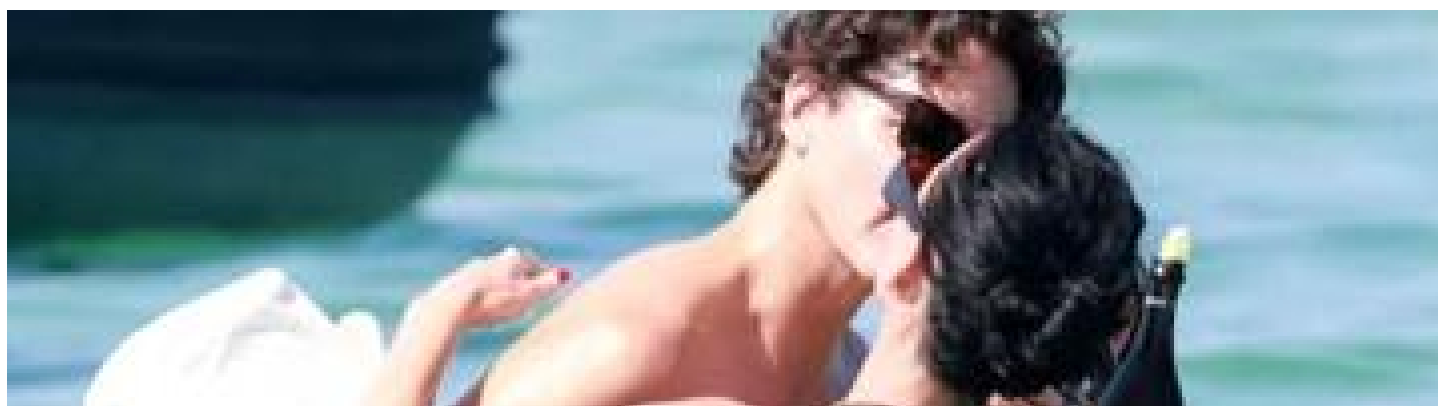

حمله علی کریمی به "مأموران صادراتی رژیم" (<https://news.gooya.com/2026/02/post-106564.php>)

عضویت در کانال تلگرام (<https://telegram.me/gooyadotcom>)

ما را در فیسبوک دنبال کنید (<https://www.facebook.com/gooyanews>)

بازگشت به بالای صفحه | بازگشت به صفحه اول (<http://news.gooya.com>)

(<https://bit.ly/4w5agR3>)

تعطیلات کیتی پری و جاستین تروود در سواحل جنوب فرانسه (<https://bit.ly/4w5DgR3>)

(<https://bit.ly/4yT34m4>)

تصاویری که گوگوش بعد از شایعات بدحالیش منتشر کرد (<https://bit.ly/4yT34m4>)

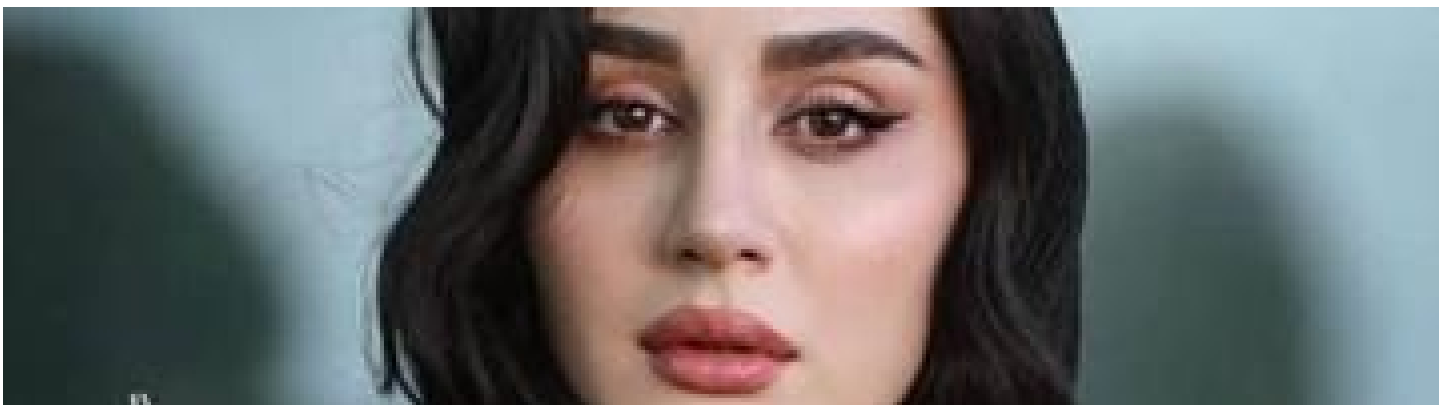
(<https://bit.ly/4yNSAEN>)

تصاویر کمتر دیده شده از زنده یاد پرویز فنی زاده (<https://bit.ly/4yNSAEN>)

(<https://bit.ly/4w1tZK4>)

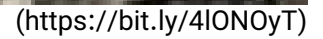
دیگر نیازی به قرصهای گران قیمت نیست (<https://bit.ly/4w1tZK4>)

(<https://bit.ly/3TqzPag>)

میترافعی؛ از شروع بازیگری در ۶ سالگی تا شهرت با نقش گلنار سریال «گیلدخت» (<https://bit.ly/3TqzPag>)

Privacy

(<https://bit.ly/4hD3Mfa>)

(<https://bit.ly/43XZOXs>)

← روزی که ونزوئلایی‌ها قصد ترور نیکسون را داشتند

<https://www.rfi.fr/fa/%D9%BE%D8%A7%D8%AF%DA%A9%D8%B3%D8%AA/%D8%A7%D8%B2->

%D8%B2%D8%A8%D8%A7%D9%86-%DB%8C%DA%A9-%D8%B9%DA%A9%D8%B3/20251203-

%D8%B1%D9%88%D8%B2%DB%8C-%DA%A9%D9%87-

%D9%88%D9%86%D8%B2%D9%88%D8%A6%D9%84%D8%A7%DB%8C%DB%8C-%D9%87%D8%A7-

%D9%82%D8%B5%D8%AF-%DA%A9%D9%8F%D8%B4%D8%AA%D9%86-

%D9%86%DB%8C%DA%A9%D8%B3%D9%88%D9%86-%D8%B1%D8%A7-%DA%A9%D8%B1%D8%AF%D9%86%D8%AF?

(utm_medium=acquisition&utm_source=goova&utm_campaign=goova-hp&utm_content=banniere

کار بکاتور هفته: بمب هسته ای زنجیر شده به پای آقا (https://kayhan.london/1404/04/28/382354)

← یک عکس از دوران شاه، شب ژانویه‌ای که ایران جزیرهٔ ثبات شد

<https://www.rfi.fr/fa/%D9%BE%D8%A7%D8%AF%DA%A9%D8%B3%D8%AA/%D8%A7%D8%B2->

%D8%B2%D8%A8%D8%A7%D9%86-%DB%8C%DA%A9-%D8%B9%DA%A9%D8%B3/20230921-%D8%B4%D8%A8-

%DA%98%D8%A7%D9%86%D9%88%DB%8C%D9%87-%D8%A7%DB%8C-%DA%A9%D9%87-
%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%AC%D8%B2%DB%8C%D8%B1%DB%80-
%D8%AB%D8%A8%D8%A7%D8%AA-%D8%B4%D8%AF?
(utm_medium=acquisition&utm_source=gooya&utm_campaign=gooya-hp&utm_content=banniere

تفسیرهای اشتباه از این عکس دکتر مصدق

https://www.rfi.fr/fa/%D9%BE%D8%A7%D8%AF%DA%A9%D8%B3%D8%AA/%D8%A7%D8%B2-
%D8%B2%D8%A8%D8%A7%D9%86-%DB%8C%DA%A9-%D8%B9%DA%A9%D8%B3/20240827-
%D8%A2%D8%BA%D8%A7%D8%B2-%D8%AD%D8%B5%D8%B1-%D8%AF%DA%A9%D8%AA%D8%B1-
%D9%85%D8%B5%D8%AF%D9%82%D8%9B-%D8%AA%D9%81%D8%B3%DB%8C%D8%B1%D9%87%D8%A7%DB%8C-
%D8%A7%D8%B4%D8%AA%D8%A8%D8%A7%D9%87-%D8%A7%D8%B2-%DB%8C%DA%A9-%D8%B9%DA%A9%D8%B3?
(utm_medium=acquisition&utm_source=gooya&utm_campaign=gooya-hp&utm_content=banniere

پر بیننده ترین ها

قدرت واقعی در دست کیست؟ (https://news.gooya.com/2026/08/post-111854.php)

زنی که به خاطر ظاهر مردانه اش تمسخر می شد، نماینده پارلمان شد (https://news.gooya.com/2026/08/post-111852.php)

افشاگری‌های مجید تفرشی؛ از مدیر شبکه ۳ تا علی علیزاده و «سازوکار نفوذ» (https://news.gooya.com/2026/08/post-111858.php)

معاون پلیس فتای خراسان رضوی در اعتراضات دی‌ماه بازداشت شده است (https://news.gooya.com/2026/08/post-111860.php)

یک رسوایی دیگر در صداوسیما (https://news.gooya.com/2026/08/post-111857.php)

روایت عبدالرضا داوری از روز حمله به محافظان احمدی‌نژاد؛ «هدف او نبود» (https://news.gooya.com/2026/08/post-111855.php)

زلزله در فوتبال جهان؛ اولتیماتوم به اینفانتینو: استعفا یا برکناری (https://news.gooya.com/2026/08/post-111861.php)

حمله صداوسیما به رضا پهلوی همراه با تمجید از مسعود رجوی (https://news.gooya.com/2026/08/post-111856.php)

درک معاون اول رییس جمهور از ابتدایی ترین مولفه های اقتصادی (https://news.gooya.com/2026/08/post-111862.php)

(https://bit.ly/30kve6X)

درباره حامد آهنگی کم‌دینی که خداحافظی کرد
(https://bit.ly/30kve6X)

(https://bit.ly/3XEc0tU)

(تصاویر) ۴۳ سال پیش؛ حمله مجاهدین به قلب تهران
(https://bit.ly/3XEc0tU)

(<https://bit.ly/3ZGfDRu>)

روایت همسران ایلان ماسک از روابط عاشقانه شان با
ثروتمندترین مرد دنیا (<https://bit.ly/3ZGfDRu>)

(<https://bit.ly/45tr6bh>)

روز فراموش‌نشده‌ی فرار مردم از فرودگاه مهرآباد در سال ۵۷
(<https://bit.ly/45tr6bh>)

(https://www.youtube.com/watch?v=Rky_NunBWk)

قیام در آبادان - اینترنت ها قطع شدند
(https://www.youtube.com/watch?v=Rky_NunBWk)

(<https://bit.ly/30L84qg>)

تظاهرات ایرانیان علیه دیکتاتور تهران در نقاط مختلف جهان
(<https://bit.ly/30L84qg>)